

MIHAI - ADELIN LUNGU

NIHILODEXTRA

*[...] voi încă nu știți că ne-am născut în
moarte și toate grijile s-au terminat deja?*

Dan Sociu, *Sonete în alexandrini*

nihilodextru, -ă, *nihilodextri*, -e s.m. și f. = persoană căreia i-au fost tăiate mâinile la naștere, ca urmare a faptului că părinții săi au încălcat codul de legi înainte ca persoana în cauză să se nască ¹

¹ Cuvânt inventat de autor și definit de acesta (nota editorului)

CAIETUL I

Miercuri, 24 decembrie

Camera pare mai mică în lumina de purpură a serii. Noaptea se zbate neliniștită între tâmpurile mele, iar fulgii se lipesc de geamurile aburite, topindu-se în mrejul florilor de gheață. Nu sunt ei cea mai bună dovadă că Raiul, atât de dorit și de vehiculat, nu aduce nimănui niciun beneficiu? Altfel de ce să fi ales ei să părăsească Raiul cântărilor și să se topească deznădăjduiți pe asfalt? De ce să fi renunțat ei, oare, la căldura grădinilor cerești? De ce să se fi desprins ei de pe umerii îngerilor? Nu vă e clar, muritorilor, că Raiul e numai o himeră? Că toți suntem sortiți pieirii în vid?

Pentru numele lui Dumnezeu, în sfârșit e liniște. În sfârșit pot să-mi aud gândurile. În sfârșit au plecat toți colindătorii la casele lor! În sfârșit nu mai răsună pe strada asta mizerabilă glasuri tremurânde și afone, scârțâitoare și greu de suportat. În sfârșit nu mai aleargă toți nătângii pe stradă, cântând în coruri infernal de plictisitoare. S-au retras toți la casele lor afurisite, s-au așezat toți în jurul bradului inutil și au început să spună povești pe care nici bebelușii nu le mai cred. De unde atâta veselie nefondată? Cum au reușit ei să iasă din mocirla fără de sfârșit a vieților lor, de ce se agață acum cu disperare de orice prilej de a gusta nemurirea?

Ca în fiecare alt an, nu am vrut să existe în casa mea niciun soi de ornament festiv. Nici nu vreau să concep ca vreun brad cu becuțe să intre vreodată în acest spațiu. Nicio ghirlandă nu se va întinde leneșă și inutilă pe pereții mânjiți. Nicio lumânare nu va străpunge bezna atât de strălucitoare. Bani aruncați de pomană de oameni care se cred fandoșiți și care vor să uite, măcar pentru câteva clipe, de zădărnicia lor. *Semeni cu Moș Crăciun*, îmi zisese cu câteva zile în urmă florăreasa, într-un binecunoscut episod de falsă amabilitate, *n-ai vrea să le fii copiilor Moș Crăciun la serbare?* Nici nu m-am obosit să-mi întorc privirea spre duduia rotofeie, în drumul meu către crâșma din sat. Ce poți să mai ceri de la oameni ca ăștia? Dezgustător de optimiști în nimicnicia lor.

Din nou s-a format în bucătărie o movilă de vase și cratițe, iar sufrageria duhnește a alcool. Iar am golit toate sticlele – de-abia ce primisem afurisita asta de pensie de nimic. Nimeni nu mai muncește în țara asta, nimeni nu mișcă niciun pai ca să crească pensiile! Poate-mi mai dă crâșmarul vreo două-trei sticle pe datorie.

Mă duc la baie și mă uit în oglindă. Barba mi-e încălțită toată, plină de resturi de mâncare, iar în pungile adânci de sub ochi numai eu știu câtă mizerie și durere am adunat. Ochii mi-s brăzdați de tușe roșii, ca hărțile rutiere pe care le foloseam când mergeam la mare. Când lumea încă avea sens. Burta îmi tot crește și fața mi se umflă, piersicie și rumenă de la frig (de unde bani să mai cumpăr și lemne, când pensiile sunt atât de mici!). Iar ridurile astea de pe frunte când s-au accentuat atât de tare? De când mi-au apărut atâtea văi pustii și drumuri șerpuitoare pe frunte? De ce îmbătrânesc atât de tare și de ce nu mor mai repede? De ce nu vine Moartea la mine

în vizită? Oare din cauza mizeriei infecte din casa asta, nici Moartea nu vrea să mă viziteze? Ce bine ne-am distra! I-aș turna un pahar de coniac, poate chiar i-aș prăji o bucată de pâine. Am juca table, am sta puțin la taifas, poate chiar am scrie câteva versuri, ca în vremurile bune. I-aș da o țigară și aș ajuta-o să o aprindă, aș invita-o să se bucure și ea de deliciul parfumat al substanțelor narcotice. Aș întreba-o cum e călătoria ei prin lume, m-aș oferi să-i fiu chiar însoțitor și să-i conduc dricul fatidic. Aș participa la balurile fastuoase pe care chiar ea le organizează pentru slujitorii săi, în ținutul ei atât de pitoresc. Aș îmbrățișa-o tandru, aș cuprinde-o între brațele mele cândva viguroase și nu i-aș mai da drumul niciodată. Moartea îmi aparține. Da, m-aș dedica Morții cu totul. De ce să trăiești pe pământul ăsta putrezit și ros de molii, când e atât de simplu și de frumos să mori?

Mă întind pe pat și contemp lu umbrele ample ale copacilor întinzându-se ca lianele pe pereții camerei mele mucegăite. Ce bine e să te îmbraci în halatul eliberator al întunericii. Să te dedici cu totul haosului și beznei din mintea ta. Să asculți muzica stranie care-ți susură în emisferele cerebrale, să te-avânți pe aripile alcoolului și să pleci nimeni nu știe unde. Într-o lume în care nimic nu te poate deranja și nimeni nu te poate recunoaște. Într-un spațiu unde e mereu întuneric, unde te ustură ochii de la strălucirea orbitoare a nopții. Într-un loc în care noaptea se prelinge printre felinare, zâmbind trufaș la fiecare colț de stradă.

Uneori, mă opresc câteva secunde și mă gândesc de

ce fac oamenii tot ceea ce fac. De ce se zbat ei atât de tare, de ce agonisesc ei atât de mult, de ce se ajută ei unii pe alții? Care e scopul, care e esența lor? Oare tot ce concep ei despre lume nu e numai o himeră care-i amăgește, făcându-i să sperie că, într-o bună zi, lucrurile vor deveni mai frumoase și că în viața lor veșnică va domni armonia? Mă gândesc la această concepție atât de vehiculată în școlile noastre și care se află pe buzele tuturor. Dar cum să crezi o asemenea aberație? Cum este posibil ca muritorii să fie într-atât de limitați încât să creadă în această fantasmagorie care spune că, la moarte, omul devine fie cântec, fie urlet, după cât de vrednic a fost în viața pământească? Nu e evident pentru toată lumea că Raiul e o fantasmă și că adevăratele direcții pe care le poți alege după moarte sunt direcția vidului atât de seducător și, într-o așa-zisă extensie a vieții, rolul de slujitor al Morții? Ce rost are să te agăți disperat de ideea nefondată a unui anumit tărâm în care oamenii au șansa să se desăvârșească, transformându-se în note muzicale și în cântece? Și de ce ți-ai dori să devii cântec, când muzica e atât de agasantă și de supărătoare?

Tocmai când toate gândurile astea se învârtteau în penumbra camerei mele, am auzit trei bătăi puternice în poartă. Apoi nimic. Am simțit fiori de gheață străbătându-mi șira spinării, însă șocul inițial a fost numai decât urmat de o stare de profundă iritare. Ambele lesne de explicat – șocul, prin faptul că nimeni nu-mi mai bătuse în poartă de aproape douăzeci de ani, când preotul mă întrebase dacă vreau să particip la botezul nepotului meu, iar iritarea, prin faptul că nimeni n-ar fi trebuit să-și permită să-mi perturbe liniștea, cu atât mai mult la momentul tainic al nopții, când gândurile susură atât

de limpede din izvorul de smoală al minții. Mi-am șters cele câteva broboane de sudoare de pe frunte (șocul fuse-se copleșitor, deși nici mie nu voiam să-mi recunosc acest lucru), dar în rest n-am făcut nicio mișcare. *O fi aruncat cineva bulgări spre poartă, m-am gândit. O fi alunecat cineva pe gheața de pe trotuar și o fi lovit gardul în cădere.* Am încercat să nu dau importanță unui lucru atât de neînsemnat și să repătrund în mrejele minții mele.

Dar bățile s-au repetat. Trei băți clare, ferme, stridente. Urmate de o nouă tăcere ca de mormânt. Apoi încă trei băți. Era clar că cineva mă căuta.

Dar de ce m-ar fi căutat cineva pe mine, de vreme ce eu n-am purtat nicio discuție mai lungă de cinci minute în ultimii douăzeci de ani? Și cu atât mai mult, cine ar fi avut treabă cu mine în noaptea de Ajun, când toți se îndoapă ca nesătuii în casele lor?

Iar în momentul în care s-a auzit și al patrulea set de băți, mi-a fost limpede că trebuie să cobor. Îmbrăcat într-un halat verde urât mirositor și cu respirația duhnindu-mi a licori bahice, mi-am luat geaca îmblănită, o pereche veche de mănuși de piele și o pereche ponosită de papuci din dulap, am descuiat ușa și am pășit în frigul de afară. Nu mai ieșisem din casă de vreo săptămână, când îmi venise pensia și îmi făcusem stocurile de băutură pentru următoarea lună. Fulgii dansau aiuriți prin aer și mi se împleticeau în sprâncene, printre gene și în barba încâlcită, împiedicându-mi privirea. Am înaintat ușor, cu pași mici către poartă, ca să nu alunec pe stratul subțire de gheață de pe asfalt. Tremurând, mi-am scos mâna înmănușată din buzunarul gecii și am vârat cheia în broască, întorcând-o de două ori ca să elucidez, în sfârșit, misterul. Bățile se opriseră după

a patra triadă, evaporându-se în aerul înghețat. Aveam să aflu în sfârșit ce mă aștepta de cealaltă parte.

Poarta a scos un țipăt tânguitor atunci când am deschis-o, blocându-se puțin în stratul de zăpadă și dezvăluindu-mi nimic altceva decât peisajul pe care îl cunoșteam atât de bine – gardul vișiniu al curții din față, acoperit acum cu o plapumă densă de zăpadă. Nimeni nu mă căutase, de fapt. Cineva îmi jucase o festă. O festă deloc amuzantă.

Însă ceva era diferit. La marginea câmpului meu vizual se strecura un element nou, pe care nu-l mai văzusem până atunci. Și când mi-am coborât privirea, mi-am dat seama ce era – în fața porții mele se afla acum o cutie mare, dreptunghiulară, de dimensiunea unei lăzi cu băutură, ambalată într-o hârtie colorată sinistră, iar pe mijlocul părții superioare era lipit un bilet pe care, în lumina felinarului stradal, puteam distinge numele meu. Un cadou nenorocit de Crăciun. Sau poate o glumă proastă. Însă de la cine?

Primul instinct a fost să las cutia exact acolo unde era. Eu nu accept să cad în capcana vreunui farsor. Dacă era o persoană demnă, matură, ar fi putut măcar să mi se prezinte, ca să știu cu cine am de-a face. Să-și revendice cadoul sau, dimpotrivă, șiretlicul.

Însă n-am putut să nu îl iau. După atâtea zeci de ani de sterilitate a oricărui soi de entuziasm, mă frământa curiozitatea. Trebuia să știu ce mi se oferise – și chiar dacă era doar o festă, nu m-ar fi putut pune într-o lumină mai proastă decât aceea în care eram deja. Până la urmă, mi-era indiferent orice ar fi crezut oamenii despre mine, pentru că nu plănuiam să mai inițiez vreun contact cu ei; mai bine cerebral și singur decât credul și

naiv într-o gloată. O nouă păcăleală n-ar fi făcut decât să-mi accentueze dezgustul față de oameni și modul lor prostesc de a gândi. Nu avea cum să mă afecteze în vreun fel; o priveam ca pe un mod de a-mi ocupa noaptea și ca pe o nouă idee pe care aveam s-o frământ în căușul gândurilor mele. Astfel că am curățat stratul de zăpadă de pe suprafața cutiei, am luat-o în brațe și am purtat-o până în casă, unde eram pregătit s-o deschid.

După ce am intrat în bucătărie, am rupt ambalajul acela atât de vesel care acoperea o cutie maronie, din carton. Am scos un cuțit cu lamă fină din primul sertar și am început să tai scotch-ul de la un capăt la altul. Cele două aripi batante ale cutiei s-au deschis cu un sunet rugos, dând la iveală un soi de servietă în miniatură, acoperită cu o piele de culoare crem și cu mânere negre. În partea din față, două închizători de metal arămii străjuiau mânerul precum doi paznici care au grijă ca dinăuntru să nu iasă, ca dintr-o cutie a Pandorei, toate relele pământului. Degetele mi se împleticeau în jurul încuietorilor, însă în cele din urmă am reușit să le desfac și să dau la iveală conținutul acelei pseudovalize. Nu era nici pe departe o valiză. La suprafață se găsea o placă neagră, strălucitoare, având câteva butoane ce se puteau roti. În partea dreaptă a acestei plăci era atașat un bețișor argintiu, fin, la capătul căruia se afla o bucată neagră de plastic, iar partea stângă și cea centrală erau ocupate de o suprafață circulară de un negru și mai intens. Atâta negru era în valiza aceea, încât ai fi zis că e desprinsă din cele mai exuberante petreceri ale Morții.

Știam ce era, de fapt, cutia care stătea deschisă în fața mea, pentru că avusesem, în copilăria mea atât de (ne)fericită și de naivă, un obiect asemănător. Pick-upul

care se afla acum în mâinile mele îmi trezea cele mai vesele sordide amintiri ale copilăriei și ale tinereții. Aici vedeam o serată. Aici un braț grațios, așezat pe umărul unui tânăr. Aici o întrunire a cenaclului. Aici o felie de tort decorată cu marțipan. Aici un costum de ursitoare. Vedeam, după atâta amar de vreme, frânturi din acele momente în care Raiul încă exista. În care Ea exista.

Exact în acel moment, am închis nervos aparatul muzical și m-am pregătit să deschid ușa, ca să trântesc valiza aceea de asfaltul din fața casei. Să o distrug, să o spulber, să o fărâm în bucățele, să o aduc inexorabil în pragul neexistării. Și totuși ceva m-a oprit. Particulele de amintiri m-au oprit. Mintea îmbătată cu alcool m-a oprit. Ea m-a oprit.

Am așezat pick-upul pe fotoliul din sufragerie și am pornit înspre curtea din spate, unde se află magazia la etajul căreia fusese construit un pod înainte ca părinții mei să moară. Intrarea în pod se face din exterior, printr-o trapă construită în partea de vest a magaziei, așa că am adus scara de lemn din magazie – m-am împiedicat de vreo câteva ori de afurisita asta de scară – și am așezat-o în dreptul podului, unde știam că mai aveam câteva discuri de vinil rămase din tinerețe. Nu mai intrasem în podul acela de câțiva ani – iar decorul era exact așa cum îmi plăcea. Pânzele de păianjen ornau festiv încăperea slab luminată, iar de sub cuvertura de praf nu se putea distinge nicio formă, nicio culoare, nicio textură. Ca într-un coșciug peste care s-a tras ușa. Intrasem din nou, după atâta timp, în mormântul vieții mele.

Am încercat să-mi fac loc printre micile insecte care se strecurau în lăzile burdușite cu amintiri, printre pânzele de păianjen, printre particulele de praf care îmi

rarefiau bronhiile, printre sacii cu haine, printre trandafirii de plastic încă neofiliți, printre grămezile de gânduri și amintiri roase de molii. În cele din urmă, după ce am scotocit cutiile acelea atât de prăfuite și de urât mirositoare, am găsit poate mai multe lucruri decât mi-aș fi dorit. Dincolo de cele trei viniluri care-mi mai rămăseseră din perioada studenției – *Lacul Lebedelor*, *The Beatles* și un disc cu valsuri maghiare –, am găsit acolo blestematul manuscris de poezii pe care nu l-am mai publicat niciodată și care conținea o jumătate încă necompletată. Gânduri și stări transfigurate și immortalizate de-a lungul câtorva decenii. Bucăți de suflet servite pe o tavă. Unele fericite. Altele sumbre. Unele despre mine. Altele despre Ea. Toate adevărate.

Am deschis la întâmplare manuscrisul și am găsit tocmai poemul care mă bântuise cel mai tare pe parcursul anilor de liceu:

*și tocmai când ți-e lumea mai dragă se trezește cineva să
apuce în palmă întreg globul pământesc și să-l învârtă și
să-l răstoarne pe toate părțile și deodată se-ntâmplă ca
susul să devină jos
josul să devină sus
huma să devină îngeri
și îngerii pământ
mările se scaldă în ceruri
și norii se îneacă în ape
hades se înalță din adâncuri
și ibricul lunii se varsă la porțile tartarului
avioanele merg pe sub apă
și mașinile pe căile îngerilor
albul devine negru*

negrul devine alb
 iar între ele mai rămâne doar speranța
 și (uni)versul
 iar noi încercăm să mai trăim macăr o clipă în universul
 ăsta restructurat și cuprins de-o nețărmită poftă de
 moarte, încercăm să respirăm cu susul în jos și ne rugăm
 să nu ni se scurgă tot sângele în cap ca într-o fatidică
 clepsidră a pieirii
 călcăm cu frică pe podeaua tavanului și ne holbăm
 la tavanul podelei și, doamne, nici să ne așezăm în
 genunchi nu mai putem de teama abisului
 și-n geamuri bate cu putere vântul
 aducând frigul existării și-al neexistării
 și-a tot ce există între ele.
 aveți grijă, ne spune mama
 aveți grijă să nu călcați pe becuri,
 măcar ele să-și mai păstreze strălucirea
 și nici măcar nu ne dăm seama când toată seva uni-
 versului trece din inimă în gât și mai departe curge ca o
 panglică a destinului prin faringe și izvorăște pe urechi în
 râuri-râuri subțiri ca ițele Parcelor
 și cum să mai încerci să te spânzuri în universul ăsta
 hidos
 de ce să te mai agăți
 unde să încerci să mai fugi
 când orice pas greșit
 înseamnă căderea în ghearele morții

Lângă poem, am găsit atașată și poza pe care o
 făcuserăm când cenaclul de poezie din liceu împlinise
 un an de existență. Aveam optsprezece ani și, credeam
 noi, tot viitorul înainte. Încă mai credeam în Rai. Încă

mai speram să devenim cântece.

Nu mi-a venit să cred când am revăzut coperta portocalie a manualului de *Spiritualitate muzicală*. În liceu, fusese unica materie care să mă acapareze complet, care să mă tulbure și să mă preocupe neîncetat, care să-mi sucească pe toate părțile mintea și inima, ca pe un tricou pe care-l îmbraci pe partea greșită. L-am deschis la prima pagină și am citit – pentru a câta oară? – *Legea Vieții de După*:

La moartea individului, are loc o primă Evaluare, în funcție de faptele pe care le-a săvârșit de-a lungul vieții mundane și de relațiile pe care le-a stabilit cu semenii săi. Dacă sufletul său a rămas pur și imaculat, dacă și-a ajutat semenii la nevoie, dacă a arătat bunăvoință nefericiților, dacă a avut grijă de el și de cei din jur, Omul are șansa de a ajunge în Rai, devenind, în viața de După, o notă muzicală, un acord, o arie muzicală sau chiar o melodie completă, în funcție de cât de puțin a păcătuit. În schimb, dacă și-a întinat sufletul cu tot soiul de păcate, dacă și-a disprețuit semenii, dacă nu i-a ajutat în vremuri de restriște, sufletul său va lua calea Iadului, transformându-se în țipăt, în strigăt, în zbierăt.

Divinitatea va folosi această colecție dicotomică de sunete la momentul oportun, așezând ocazional în mintea muritorilor fie o notă muzicală, un acord, o melodie, fenomen cunoscut sub numele de inspirație divină, fie un urlet înfiorător, un strigăt de mânie, pentru a-i testa și a le observa comportamentul în asemenea situații potrivnice în care sunt îmboldiți să acționeze într-un mod agresiv asupra semenilor lor.

Reciteam fragmentul cu ochii încrețoși și nu-mi venea să cred că, la un moment dat, am crezut că ase-

menea fantasmagorii erau reale. Cum am putut fi atât de ignorant și de credul, încât să cred că mă voi transforma în cântec și voi fi plantat ca o sămânță în gândul unui viitor mare muzician? Cât de inocentă să-mi fi fost inima? Cât de puțină experiența?

În colțul acelei pagini, exact în colțul acelei pagini pe care o știam ca pe o rugăciune și care îmi stăruia, cândva, ostentativ în minte, așteptând să fie analizată până la dezmembrare, am găsit o însemnare din timpul liceului, scrisă cu acele binecunoscute litere buclate și negre precum părul Morții. Acel scris care îmi învia în minte atâtea amintiri pe care le credeam și le voiam uitare izvorâse cândva din mine:

Când inima încetează să mai bată, când sângele se oprește din a mai pulsa prin cord, sufletul se desprinde și devine a-cord...

Coniacul amenința să-mi izvorască din ochi cât de curând, sub forma lacrimilor. Am așezat discurile, manualul și manuscrisul într-o cutie și am coborât din pod, lovindu-mă iarăși de gerul tăios de afară.

Băutura mi se terminase, așa că trebuia să-mi țin singur companie. Nu aveam ce face. Trebuia să continui explorarea tragicomică a trecutului pe care tocmai o începusem. Și, deși muzica pe care o auzeam de obicei în cârciumă sau pe la vreo prăvălie mă dezgusta profund, curiozitatea mă împingea să folosesc aparatul muzical primit cine știe de la cine și să ascult sunetele acelea risipite în praful trecutului. Așa că am scos *Lacul Lebedelor* din carcasa de carton și am încercat să-l așez pe dispozitiv. Măinile îmi tremurau puternic și nu știam dacă era de la alcool sau de la cine știe ce emoții pierdute și regăsite. Nu mai credeam de multă vreme în

așa ceva. În cele din urmă, am reușit să potrivesc vinilul și să fixeze bețișorul argintiu în poziția corectă. Iar din nimicul meu atât de îndrăgit, s-au desprins sunetele.

Au început să curgă din aparat niște sunete destul de stridente și de apăsătoare, ușor repetitive, acompaniate de sunete mai domoale și cumva mai plăcute. Iar la un moment dat, se înălțau din mișcarea rotativă a discului sunete și mai stridente, și mai tulburătoare, pe care le asociază trombonului, aflate într-o anumită disonanță cu instrumentele din fundal. Pe măsură ce avansa, piesa căpăta o intensitate tot mai dramatică, revărsându-se din ea tot soiul de instrumente care parcă aveau o rațiune doar a lor. Senzația pe care mi-o dădea amalgamul acesta de instrumente era una copleșitoare; muzica parcă îmi încețoșa simțurile și mai intens și mă purta într-o zonă difuză, ca o punte dintre prezent și trecut, dintre prezent și viitor, dintre viață și moarte, dintre tot și nimic. Melodia asta avea gust de lămâi acre, de ghimbir și visuri frânte. Primul gând care mi-a venit în minte a fost *la ce ne trebuie, așadar, muzică? De ce ar trebui să credem că muzica vine din Rai? De ce ar trebui să sperăm că, dacă vom fi vrednici, vom deveni partituri muzicale?* Nu, era inacceptabil așa ceva. Muzica nu vine din niciun fel de inspirație divină, pentru că așa ceva nu poate exista – nu, întreaga muzică a lumii vine dintr-o regiune obscură a plictisului și a lipsei de scop. Oricine poate crea asemenea haosuri sonorice și le poate cataloga drept artă. Muzica nu transcende – muzica e pur mundană. E doar un mijloc al oamenilor imaturi de a se agăța, așa cum o fac de fiecare dată, de speranța deșartă a nemuririi. Și ce dacă e imaterială? Imaterialitatea este asociată neapărat divinității? Și ura e imaterială. Și naivitatea e imaterială. Și dure-